

Navod tuženoga da na ovakav način tužitelj sebi u nedogled stvara pravo na dobivanje provizije za kupoprodaju brodova, nema nikakve osnove. Naime, pravo tužitelja na proviziju odnosi se samo na 4 broda koja su prvobitno bila predmet ponude tužitelja kineskim partnerima i o kojima su kasnije vodjeni razgovori i utvrđivane pojedino-
sti za izgradnju. Prema tome, očito je da tužitelj kao posrednik za buduće poslove, ukoliko ne dodje do sklapanja posebnog ugovora između tužitelja i tuženog, neće imati pravne osnove za zahtjev ovakve provizije jer se provizija i pravo na nju odnosi samo na određeni posao u kojemu je posrednik učestvovao kod dovodjenja u vezu kupca tj. kineske firme i brodogradilišta, kao prodavaoca i graditelja odnosnih brodova. Konačno valja istaći da prigovor kojeg tuženi iznosi u žalbi u pogledu troškova koje je tuženi imao oko nastavka posla pregovaranja za kupnju i kupoprodaju brodova ne mogu imati utjecaja na obvezu tuženoga da tužitelju plati ugovoreni dio provizije s jedne strane, a tuženi s druge strane u toku spora ni u žalbi nije istakao prijebojni zahtjev za podjelu učinjenih troškova koje je tuženi imao u okviru zaključenja ugovora, nakon prepuštanja posla tužitelju.

V.V.

OKRUŽNI PRIVREDNI SUD, Split

Presuda br. IX P-3785/74
od 14.IV 1976.

Vijeće: Gordana Gasparini, kap.Velimir Leontić, Veljko
Matošić

Zagadjivanje obale izljevom mazuta iz broda - Turističko društvo je legitimirano za naknadu štete prouzročene zagadjivanjem obale - Ima pravo na naknadu štete i izmakle dobiti koja se sastoji u smanjenju broja turista zbog zagadjivanja obale ako jednu i drugu štetu dokaže

Tužitelj je turističko društvo, a tuženi je brodogradilište čiji je brod tijekom probne vožnje ispustio mazut.

U tužbi i tijekom spora tužitelj tvrdi da je dana 10.VII 1974. godine brod tuženoga ispustio u more mazut, tako da je zagadjena plaža tužitelja u mjestu, u dužini od 700 m. Uslijed zagadjivanja tužitelj nije mogao koristiti plažu za vrijeme od 10.VII 1974. pa do kraja turističke sezone - 15.VIII 1974, odnosno u tom razdoblju smanjen je

broj turista. Zbog nekorištenja plaže, odnosno smanjenja broja turista u navedenom razdoblju, tužitelj nije ostvario prihod od boravišne takse, upisnine i provizije za smještaj turista po privatnim kućama u iznosu od dinara 20.000,00 pa tužbom traži da mu tuženi naknadi izmaklu dobit od dinara 20.000,00. Takodjer zahtijeva da tuženi očisti od mazuta plažu i da je dovede u prvobitno stanje upotrebljivosti ili da mu isplati iznos od dinara 55.840,00, koji iznos je, prema nalazu vještaka, potrebno potrošiti za čišćenje plaže. Izjavio je da nije imao troškova za čišćenje plaže, da su plažu djelomično očistili mještani dobrovoljnim radom i da na plaži više nema tragova zagadjenja mazutom.

U odgovoru na tužbu tuženi je istakao prigovor nedostatka aktivne legitimacije, navodeći da tuženi nije registriran na sudu, niti je to njegova plaža. Nadalje je istakao da tužitelj ne trpi nikakvu štetu od zagadjivanja plaže. Plaža je bila zagadjena samo nekoliko dana u dužini od 50 m. Tih dana, nakon što je mazut ispušten u more, bilo je jako jugo pa su valovi isprali plažu. Što se tiče samog zahtjeva za naknadu izmakle dobiti tvrdi da tužitelj nije dokazao da je uslijed zagadjivanja olaže mazutom smanjen broj turista, a time i prihod tužitelja; da je boravišna taksa prihod općine, a ne tužitelja i da tužitelj nije bio ovlašten naplaćivati upisninu. Ne poriče da bi za štetu bio odgovoran.

Nesporno je medju strankama, a to slijedi i iz spisa ovog suda br.PK-319/74, da je dana 9.VII 1974. godine ispred luke Split iz broda (novogradnja), vlasništvo tuženoga, dok je odnosni brod bio na probnoj vožnji, ispušteno u more oko 100 kg mazuta koji se razlio po moru u dužini preko 5 km; da je uslijed ispuštanja mazuta iz broda tuženoga zagadjena plaža; da je tuženi za štetu, ukoliko ista postoji, odgovoran; da tužitelj nije čistio plažu na način kako je to predložio vještak i da nije imao troškova za čišćenje plaže, te da u času zaključenja glavne rasprave plaža više nije bila zagadjena mazutom ispuštenim iz broda tuženoga.

Sporno je da li je zbog zagadjjenja plaže mazutom ispuštenim iz broda tuženoga tužitelju nastala šteta. Posebno, da li je uslijed zagadjjenosti plaže smanjen broj turista i da li je tužitelju time nastala negativna šteta - izgubljena dobit.

Prigovor nedostatka aktivne legitimacije nije osnovan. Tužitelj kao turističko društvo upravlja plažom, istu održava i ostvaruje sredstva iz prihoda od boravišnih i drugih taksa, pa šteta nastala zagadjivanjem plaže predstavlja štetu u imovini tužitelja. Tužitelj kao oštećeni ovlašten je

zahtijevati da mu tuženi, kao štetnik, popravi štetu.

U pogledu pozitivne štete tužitelj prema tuženome istovremeno ističe dva tužbena zahtjeva, s time da se tuženi može osloboditi svoje obveze ako ispuni samo jedan od njih (alternativna obveza), i to zahtjev za dovođenje plaže u prvobitno stanje upotrebljivosti, u dužini od 700 m, prosječne širine 2 m, dubine oko 0,20 m, na način da se s iste ukloni sav mazut (zahtjev za individualnu restituciju) i zahtjev za naknadu - restituciju troškova čišćenja plaže od mazuta u iznosu od dinara 55.840,00.

Ocjenjujući zahtjev za individualnu restituciju sud je našao da isti nije osnovan. Naime, sam tužitelj je tijekom parnice priznao pred sudom da na plaži u mjestu više ne postoje tragovi mazuta ispuštenog iz broda tuženoga. Zato se tuženome nije moglo naložiti da uspostavi ono stanje koje je postojalo prije počinjenja štete, tj. da očisti plažu od mazuta.

Zahtjev za naknadu - restituciju troškova čišćenja u iznosu od dinara 55.840,00 također nije osnovan. Istina, iz nalaza i mišljenja vještaka u postupku osiguranja dokaza pred Općinskim sudom slijedi da bi troškovi čišćenja plaže iznosili dinara 55.840,00. Međutim, prema priznanju samog tužitelja, tužitelj nije čistio plažu, odnosno nije platio troškove čišćenja, pa nema pravo ni na restituciju troškova čišćenja plaže. Tužitelj bi imao pravo na restituciju troškova čišćenja plaže u slučaju da je sam, kao oštećeni, vršio restituciju, tj. očistio plažu i za to čišćenje imao troškove.

Nadalje, budući da je utvrđeno, odnosno nesporno da u času zaključenja glavne rasprave na plaži više nema tragova mazuta ispuštenog iz broda tuženoga, očito je da je otpala potreba čišćenja plaže i da, slijedom toga, troškovi čišćenja neće ni nastati. Stoga tuženi nije obvezan platiti tužitelju iznos od dinara 55.840,00, koji iznos je bio potreban za čišćenje plaže.

U pogledu zahtjeva za naknadu izmakle dobiti, tužitelj taj zahtjev zasniva na činjenici da je, uslijed zagađivanja plaže mazutom, smanjen broj turista, uslijed čega je tužitelj ostvario manja sredstva iz prihoda boravišnih taksa, upisnine i provizije za smještaj turista po privatnim kućama u iznosu od dinara 20.000,00.

U principu tužitelj bi imao pravo na naknadu izmakle dobiti za vrijeme koje je bilo potrebno da se plaža

očisti od mazuta, pod pretpostavkom da je u tom vremenu doista došlo do smanjenja broja turista, te da tužitelj uslijed toga nije ostvario sredstva iz prihoda boravišnih taksa, upisnine i provizije.

Iz nalaza i mišljenja vještaka u postupku osiguranja dokaza prouzlaži da se čišćenje plaže moglo izvršiti u vremenu od 3 dana. Uzimajući vrijeme potrebno za pripremu - organizaciju čišćenja, čekanje povoljnih vremenskih prilika i vrijeme potrebno za samo čišćenje, sud ocjenjuje da je tužitelj mogao očistiti plažu u roku od 20 dana, tj. do konca VII mjeseca 1974. godine.

Iz "Knjige domaćih gostiju" za 1974. godinu slijedi da je na spornom području do 9.VII 1974. godine, kada je došlo do zagadjenja plaže mazutom, boravilo 103 turista, a da je od 10.VII 1974. do 31.VII 1974. godine boravilo 100 turista. Nadalje iz "Knjige stranih gostiju" za 1974. godinu slijedi da je do 9.VII 1974. godine na istom području boravilo 8 turista, a da je od 10.VII 1974. do 31.VII 1974. godine boravilo 16 turista.

Uspoređujući broj turista koji je boravio na spornom području do 9.VII 1974. godine - prije zagadjenja plaže mazutom s brojem turista koji je boravio poslije 10.VII 1974. - poslije zagadjenja plaže, do dana kada je tužitelj objektivno mogao očistiti plažu, proizlazi da uslijed zagadjenja plaže mazutom ispuštenim iz broda tuženoga nije došlo do smanjenja broja turista. Iz tog usporedjenja ne može se ni zaključiti da bi broj turista u vremenu od 10.VII 1974. do 31.VII 1974. godine bio veći da nije bilo zagadjenja plaže. Na taj zaključak ne upućuje ni okolnost što je u 1973. godini u tom razdoblju bilo znatno više turista, jer iz "Knjige domaćih gostiju" za 1973. godinu proizlazi da je u toj godini i do 10.VII 1973. godine bilo znatno više gostiju (352) nego u istom razdoblju 1974. godine.

Prema tome, treba utvrditi da, uslijed zagadjenja plaže mazutom, nije smanjen broj turista, niti da bi broj turista bio veći da zagadjenja nije bilo i da, dakle, uslijed zagadjenja tužitelju nije izmakla dobit u iznosu od dinara 20.000,00, radi čega je zahtjev i u tom dijelu valjalo odbiti.

Nalazeći da u konkretnom slučaju tužitelj nije dokazao štetu koja je jedna od bitnih pretpostavki za udovoljenje tužbenom zahtjevu, tužbu je trebalo odbiti.

G.G.